

Kontrollutvalget
Hamarøy kommune, Hábmera suohkan
Årsrapport til kommunestyret, 2025

1.0 Innledning

Kontrollutvalget er i samsvar med kommunelovens § 23-1 oppnevnt av kommunestyret for å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på vegne av kommunestyret.

Utvalgets arbeid foregår innenfor rammen av

- Kommunelovens kapittel 23 *Kontrollutvalgets virksomhet*,
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Utvalgets virksomhetsplan

Gjennom uttalelser til kommunens og det kommunale foretakets årsregnskap, og innstillinger i saker om forvaltningsrevisjon, har kontrollutvalget rapportert om sitt virke i de nevnte sakene. Utvalget legger i tillegg frem for kommunestyret en samlet rapport / fremstilling om kontrollutvalgets arbeid det enkelte år. Hamarøy kommunestyre gjorde ved konstituerende møte 19.10.2023, sak 76/23 valg av medlemmer for perioden. Kontrollutvalget har etter dette bestått av følgende medlemmer:

Peter Berg Mikkelsen, leder
May Valle, nestleder
Hilde Andreassen
Arn Endre Offervann
Fred-Eddy Dahlberg

Kontrollutvalget har gjennomført fem møter i 2025. Hilda Egerdahl og Keith Brian Berg har begge møtt én gang som vara.

2.0 Regnskap

Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til Hamarøy kommunes regnskap for 2024. Regnskapet er avlagt med et positivt netto driftsresultat på kr 11.684.181. Revisors beretning er avgitt uten forbehold.

Kommunens ledelse har gitt kontrollutvalget en grundig gjennomgang av regnskap for Hamarøy kommune, og har besvart utvalgets spørsmål. Til grunn for utvalgets uttalelser ligger også revisors beretning, samt ytterligere informasjon fra denne. Kontrollutvalget anbefalte godkjenning av regnskapet. Utvalget bemerker i sin uttalelse at opparbeidet merforbruk fra 2023 er dekket inn og at det er tilstrekkelig med midler til avsetning på fond, men vurderer likevel den økonomiske situasjonen som sårbar og må overvåkes nøye. Kontrollutvalget minner videre om kommunelovens krav til innhold i årsberetningen, ved at årsberetningen også skal redegjøre for virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne. Utvalget bemerket at årsberetningen med fordel kunne beskrevet måloppnåelsen bedre, eksempelvis knyttet opp mot kommuneplanens samfunnsdel, eventuelt at årsmelding følger som fast vedlegg til årsberetningen.

I kommunestyrets behandling av regnskapet er det ikke gjort vedtak som har krevd særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Nummererte brev fra revisor: Kontrollutvalget skal i henhold til kommunelovens § 24-7 gi skriftlige meldinger i form av nummererte brev til kontrollutvalget når det avdekkes:

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet
- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Kontrollutvalget har i 2025 ikke mottatt eller behandlet skriftlige påpekninger fra revisor.

Etterlevelseskontroll: Revisor har gjennomført sin årlige kontroll av om kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak, jfr kommuneloven § 24-9. For regnskapsåret 2024 har revisor valgt å se på etterlevelse av reglene i merverdiavgiftskompensasjonsloven om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger.

Revisor konkluderte slik etter undersøkelsen: *Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Hamarøy kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd regelverket om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger. Vår kontrollhandling avdekker at det er forbedringspotensial på utformingen av vedtakene, når det gjelder angivelse av lovhjemmel som er grunnlaget for tildelingen (plikt- og tilhørende rettighetsbestemmelse), og individuelle behovsprøvinger.*

Konkret viste revisor til følgende funn:

1. *Hamarøy kommune har en oversikt over utleieboligene som de mener er momskompensasjonsberettigede.*
2. *Hamarøy kommune har fremvist gyldige enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger i de tilfeller kommunen krever momskompensasjon på utgifter knyttet til utleiebolig.*
3. *Det er samsvar mellom kommunens liste over boliger som er momskompensasjonsberettigede og avgiftsbehandling i regnskapet.*

Kontrollutvalget tok revisors uttalelse til orientering, og registrerte at uttalelsen ikke ga grunnlag for videre oppfølging fra utvalgets side.

3.0 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget har utarbeidet forslag til ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller, slik det er bestemt i kommunelovens § 23-3. Planen gjelder perioden 2024-2027 og er basert på risikovurderinger av kommunens forvaltning. Kommunestyret har i 2024 vedtatt planen etter behandling i kontrollutvalget med følgende prioriterte tema:

Forvaltningsrevisjon:

- 1) Informasjonssikkerhet
 - 2) Grunnskole
 - 3) Internkontroll
 - 4) Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg
 - 5) Kompetanse/rekruttering
 - 6) Offentlige anskaffelser
-

Eierskapskontroll:

1) Salten Brann IKS

Alle nye bestillinger vil i utgangspunktet baseres på den nye planen, samtidig som at utvalget følger opp at tidligere revisjoner blir fulgt opp etter kommunestyrets bestemmelser. Det bemerkes imidlertid at kommunestyret fikk forelagt feil innstilling fra kontrollutvalget ved behandling av ny plan. I sakspapirene til kommunestyret ble det ikke opplyst at kontrollutvalget i sin behandling gjorde en endring, ved å oppprioritere nr 5 med ny tittel «Beholde kompetanse/rekruttering/arbeidsmiljø» til nummer 1 og informasjonssikkerhet ned til nummer 2. Kontrollutvalget fikk imidlertid fullmakt av kommunestyret å foreta endringer i planen ved behov. Ut fra dette, og at informasjonssikkerhet allerede er gjennomgått i egen forvaltningsrevisjon av Bodø kommune, og ettersom Hamarøy har samarbeid med Bodø, har kontrollutvalget besluttet å avvente Informasjonssikkerhet som egen undersøkelse inntil videre. Første bestilte undersøkelse er derfor «Kompetanse, rekruttering og arbeidsmiljø».

Kontrollutvalgets oppgaver med forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller er tredelt: bestille gjennomføring av konkrete undersøkelser, saksbehandle og innstille til kommunestyret når det legges frem en rapport, samt følge opp de vedtak kommunestyret fatter ved behandling av rapportene. I 2025 er det gjennomført følgende behandlinger og oppfølgingssaker innen forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll:

Prosjektets navn	Behandling i kontrollutvalg
Vertskommunesamarbeid barnevern	Rapport levert i oktober 2021, behandlet av kontrollutvalget november 2021 og av kommunestyret juni 2022. Rapporten konkluderte den gang med at Hamarøy kommune i noen grad følger opp vertskommunesamarbeidet med Bodø, og at Bodø kommune i nokså stor grad leverer tjenester i henhold til samarbeidsavtalen. På bakgrunn av rapporten har revisor gitt 7 anbefalinger. Kontrollutvalget har gjort 6 oppfølginger i etterkant av kommunestyrets vedtak, sist i januar 2025. Det er i hovedsak forsinket revidering av vertskommuneavtalen som har vært årsak til manglende fremdrift. Kommunestyret valgte i mai å avslutte videre oppfølging, og kontrollutvalget avslutter derfor saken.
Samisk språkforvaltning	Rapport behandlet av kontrollutvalget i januar og kommunestyret i februar. Formålet var å undersøke kommunens etterlevelse av regelverk knyttet til samisk språkforvaltning, i tillegg å belyse kommunens inntekter knyttet til samisk forvaltning, og bruken av disse. Revisor konkluderte at Hamarøy kommune i liten grad oppfyller samelovens språkregler, men det understrekes at manglende oppfyllelse i stor grad henger sammen med tilgang på ressurser. Det ble gitt 11 anbefalinger. Kommunestyret har bedt kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger, først ved å legge frem sak der kommunestyret kan prioritere rekkefølgen i dette.

	Kontrollutvalget er anmodet om at oppfølging av rapporten gjøres innen et år, som blir første møte i 2026.
Eiendomsforvaltning	Rapport levert av Salten Kommunerevisjon mai 2022 og behandlet av kontrollutvalget mai 2022. Rapporten konkluderer at Hamarøy kommune i liten grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger og at kommunens avtaler med boligstiftelsene i stor grad ivaretar kommunens behov for rasjonell byggforvaltning. Rapporten kom med fem anbefalinger. Kontrollutvalget har gjennomført fire oppfølgingssaker i etterkant, sist i november 2025. Kontrollutvalget registrerer at plan for eiendomsforvaltning fremmes for politisk behandling i november, og vil kunne kvittere ut mange av anbefalingene i rapporten. Kontrollutvalget avslutter videre oppfølging.
Kommunens eierskapsmelding	Kontrollen hadde til hensikt å avdekke om kommunen har en oppdatert eierskapsmelding som tilfredsstillter kravene i kommuneloven §26-1 med særlig fokus om kommunen har et avklart formål med sine eierskap. Kontrollutvalget behandlet rapporten i sitt møte i juni 2023 og kommunestyret i møte i august. Rapporten konkluderte den gang at Hamarøy i noen grad og opp mot stor grad har eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven og gjeldende anbefalinger om eierstyring. Kontrollutvalget avsluttet videre oppfølging i møte i mai 2025, ved at kommunestyret i sak 11/24 har vedtatt eierskapsprinsipper og i sak 32/24 har vedtatt en eierskapsmelding. Kommunestyret har fått inn en rutine som sikrer årlig rullering av eierskapsmeldingen og det er utarbeidet spesifikke eierskapsstrategier i selskaper der Hamarøy kommune eier alene, eller sammen med andre offentlige eiere innehar en kontrollerende eierandel.
Kompetanse, rekruttering og arbeidsmiljø	Prosjekt bestilt av kontrollutvalget i møte i mars 2025. Formålet med prosjektet er å finne ut om Hamarøy kommune har kompetanseplanlegging, ansettelsesprosesser og arbeidsreglement som ivaretar kommunens behov for å rekruttere og beholde kompetanse. Undersøkelsen skal ha spesielt fokus på helse og omsorg. Rapport noe forsinket, men ventes levert første møte i 2026.
Salten Brann IKS	Prosjekt bestilt i møte mai 2025, i samarbeid med de øvrige kontrollutvalgene i Salten med eierskap i selskapet. Formålet med undersøkelsen er for det første, å finne ut om kommunen utøver eierstyring i tråd med eierskapsmeldingen og etablerte normer for god eierstyring. For det andre, å finne ut

	om Salten Brann IKS jobber systematisk med å utarbeide og følge opp lovmessig budsjett. Til slutt er det et mål å finne ut om selskapet gir eierne et godt grunnlag for eierstyring. Rapport ventes levert kontrollutvalget vinteren 2025/26.
--	---

De behandlede rapportene har gitt viktige bidrag til kunnskap om hvordan den kommunale forvaltningen fungerer, og har påpekt forbedringsmuligheter for kommunen.

4.0 Øvrig kontroll og tilsyn

Kontrollutvalget kan ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet så lenge det kan defineres som tilsyn eller kontroll, men skal vurdere hensiktsmessigheten av saker som settes på dagsorden opp mot kontrollutvalgets mandat. Med bakgrunn i kontrollutvalgets generelle mandat om å foreta løpende tilsyn og kontroll med forvaltningen, er det i utvalgets møter satt på dagsorden en rekke saker. Sakene kan ha bakgrunn i innspill fremmet av publikum, utvalgets medlemmer, andre politikere i kommunen, saker som er tatt opp i media, eksterne tilsyn etc.

I disse sakene har utvalget kalt inn administrasjonen, og bedt denne redegjøre for saksforhold, regelverk, rutiner, forvaltningspraksis etc. I 2025 gjelder dette følgende områder:

- Ansvarsforhold og kriterier for drift og vedlikehold av veilys
- Saksbehandlingstid byggesak, kart og oppmåling
- Bemanning og organisering av legetjenesten og fastlegeordningen
- Orientering om oppfølging av Statsforvalterens tilsyn med legevaktjenesten
- Systemer for pårørendeinvolvering i helse- og omsorgstjenestene
- Orientering om ulike praksis i kommunale barnehager
- Status for kommunens økonomiforvaltning og oppfølging av revisjonskommentarer
- Orientering om kommunens overordnede IT-avtaler
- Bestilling fra kommunestyret: Ny oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjon fra 2021 om ledelse, styring og sykefraværsoppfølging i Helse og omsorg.

Kontrollutvalget vil generelt bemerke at kommunedirektør og hans administrasjon har bidratt med gode redegjørelser og besvart utvalgets spørsmål i de sakene som er tatt opp.

5.0 Øvrige saker som vedrører utvalget

Budsjettet legger rammer for kontrollutvalgets egen aktivitet og kostnadene til revisjon og sekretariat. Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollutvalget. Budsjettet ble behandlet av kontrollutvalget i møte 06.10.2025 – sak 30/25. Den samlede budsjettrammen for kontroll og tilsyn er foreslått til kr 1.275.000, og består av utgifter til revisjon, sekretariat og driftsutgifter for kontrollutvalget. Tilskudd fra eierkommunene (revisjonshonorar) til Salten kommunerevisjon IKS fastsettes av dette selskapets representantskap. Med virkning fra og med 2026 har selskapet foretatt en omfordeling av tilskudd mellom eierkommunene. Som en følge av dette øker Hamarøy kommunes utgifter til revisjon med kr 134.000 sett i forhold

til 2025. Budsjettert utgift for 2026 tar hensyn til denne økningen, samt et påslag på 4,4 % fra 2025 til 2026.

I samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon har kontrollutvalget et påse-ansvar for revisors arbeid med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget har behandlet engasjementsbrev fra revisjonen for perioden. I tillegg har revisor lagt frem erklæring om uavhengighet i forhold til den virksomhet som skal revideres. Revisor holder for øvrig kontrollutvalget løpende orientert om sitt arbeid.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles, og møter derfor i kommunestyret ved disse tilfellene og for å referere fra protokoller. Utvalgsleder innrømmes imidlertid ikke utgiftsdekning for å møte her, og kontrollutvalget har derfor i brev til kommunestyret bedt om at beslutningen revurderes, alternativt at lokal forskrift tilpasses slik at utvalgsleder kan ivareta sitt ansvar for kommunestyret uten å måtte lide personlig økonomisk tap.

Kontrollutvalget har i møte i mars gjennomført et to timers webinar med tema «Kontrollutvalgets møter og det som skjer mellom møter». I oktober deltok kontrollutvalget i KS' folkevalgtopplæring sammen med kommunestyret.

Oppeid, 03. november 2025
